

Poslanični stevnik stane 75 para

Naročnina listu: Celo leto 60 din., pol leta 30 din., četrt leta 16 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 120 din. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Telefon interurban št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

28. štev.

Maribor, dne 9. marca 1923.

Letnik XV.

Naša volilna škrinjica je druga!

Avtonomija ali centralizem.

Kakor stojijo danes volilni izgledi, je izključeno, da bi centralisti mogli v bodočem parlamentu sestaviti vlado. Skraja so radikali računali na 120 mandatorov, pozneje na 100, a sedaj so že zadovoljni z 80 mandati. V Južni Srbiji stojijo slabo: Turki imajo tokrat svojo kandidatno listo, a pravoslavni so zelo razcepjeni. V Bosni je radikale izpodrinila zemljoradniška stranka, v Vojvodini jih ogroža Protič. Pribečeviću se sploh nikdar ni več prisojalo kakor 20, a Davidovičeva skupina ne spada med stroge centraliste. Nadalje so še centralisti samostojni, socialistične skupine in muslimani Maglajičeve barve. Samostojni so zadnja dva tedna nenadoma začeli tako razpadati, da danes niti ni več sigurno, da-li bodo mogli doseči količnik. Maglajičeva skupina po soglasni sodbi vseh bosanskih strank ne bo dobila mandata, a socialisti tudi v prejšnji dobi niso imeli mnogo, sedaj pa gotovo niso narasli. Tudi socialistično-komunistična Zveza delovnega ljudstva ne bo rešila socialističnega prapora, ker delavstvo ne zaupa več komunističnim voditeljem, ki zadnji čas na grd, izdajalski način prestopajo v radikalni tabor, torej v stranko srbijanskih buržujev in kapitalistov.

Po tem stanju volilnih izgledov bodo centralistične stranke spravile skupaj okoli 120 mandatorov. Ker je vseh mandatorov skupaj 320, je jasno, da centralistični poslanci v bodočem parlamentu ne bodo imeli večine, kajti gotovo je, da Radiča Hrvati ne bodo več pustili, da v Zagrebu prodaja knjige in pije sladko vince, ampak moral bo na mejdan v Belgrad in tam pokazati kaj zna.

V prihodnjem parlamentu bo šlo za to, kdo prevzame vodstvo revizionističnih strank. Pri sedanjih razmerah mora vodstvo biti pri kakih srbijanskih stranki, kajti prečanom se še dolgo časa ne bo poverila sestava vlade. Se smo manj vredni in manj zanesljivi. Tri srbijanske stranke so, ki pridejo v poštev: zemljoradniška, Davidovičeva skupina demokratov in radikalna. — Radiču bo sigurno najbolj simpatična zemljoradniška stranka, ki se je definitivno očistila naše koruptne samostojne in istotako koruptne Beninove stranke ter si pridobila za kandidate prvovrstne inteligentne ljudi. Ako bi se ta kombinacija ne mogla uresničiti, potem bi bilo najverjetnejše, da se Radič sporazumi s Protičem, h kateremu bi pristopili revizionistični radikali. Zadnja, manj verjetna kombinacija je mogoča z Davidovičovo grupo. A da bi kdo šel s Pašičevo ali Pribečevićovo grupo, je izključeno.

Stvari stojijo torej tako, da je centralistična vlada po našem uverjenju nemogoča, marveč da pridejo revizionisti na vlado, negotovo je le vodstvo teh revizionističnih grup. Iz tega pa sledi: da so se slovenski kameleoni prerano opredelili za Pašičev centralizem in da tudi vse druge stranke nimajo bodočnosti, ker je ta revizionistična in avtonomistična.

Revizionistična in avtonomistična je na slovenski zemlji samo naša Slovenska ljudska stranka. Samo njena je torej bodočnost! Zato pa, dne 18. marca svoje glasove v drugo škrinjico!

Politični položaj.

Trgovinska pogajanja med našo državo in Italijo. V sredo so se začela v Rimu pogajanja med italijansko in jugoslovansko delegacijo za sklepanje definitivne trgovinske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo. Od jugoslovanske strani so navzoči: Voja Antonijević, naš poslanik v Rimu, predsednik naše delegacije Mihajlo Popović, dr. Miljutin Todorović, načelnik v finančnem ministrstvu dr. Šmid in tajnik v trgovinskem ministrstvu dr. Miljutin Bošković. Prvo sejo je otvoril italijanski ministrski predsednik Mussolini z govorom, v katerem je izrazil željo, da pride med obema državama do trajnega trgovinskega sporazuma. V imenu naše delegacije se je zahvalil Mihajlo Popović. Za predsednika konference je bil na Popovičev predlog izvoljen italijanski državni svetnik Lucjoli. Poslan je bil brzojavni pozdrav dr. Ninčiču. Konferenca je takoj začela proučevati načrt trgovinske pogodbe.

Konferenca v Nišu med našimi in bolgarskimi zastopniki glede zavarovanja mej in protikomitske akcije je prekinjena, ker so potrebne inštrukcije ene in druge vlade. Predsednik naše delegacije je dospel v Beograd, predsednik bolgarske pa v Sofijo, da poroča svoji vladi ter dobi od nje navodila. Kaj je naš ministrski svet sklenil, se ne ve, ker se sklepi držijo tajno.

Volilna svoboda. Neodvisna delavska stranka je ho-tela zborovati v Nišu, policija je pa shod prepovedala. Velika množica zborovalcev se je mirno razšla. Po celi Srbiji so shodi delavske stranke prepovedani. Vlada misli na ta način stlačiti delavstvo v socialnodemokrat

ski tabor, pa se ji ne bo posrečilo. — Policija tudi na svojo roko ali pa po migljajih vlade krati republikanec in pa zemljoradnikom zborovalno pravico in to v Srbiji kakor v Bosni in Vojvodini. Ministrska naredba o varstvu zborovalne svobode se še nikjer ne izvaja proti pravim krivcem, pač pa zlorablja.

Policajdemokratska agitacija. Po virovitiški županiji hodi Svetozar Pribečević ter nagovarja demokrate, naj rajši volijo radikale, kakor pa dr. Ribarja, ki kandi-dira kot pristaš Davidovičeve demokratske struje. — Bivši finančni minister dr. Kumanudi agitira po pri-lepskem okraju in za spremstvo si jemlje oborožene financarje, kakor nekdanj, ko je bil še minister. Vlada to menda radi tega trpi, ker je še vedno v zvezi s Pri-bečevićovo policajdemokracijo.

Madžari so se odločili. Akcijski odbor madžarske stranke je najprej sklenil, da se Madžari abstinirajo od volitev, sedaj je pa zopet privolil, da glasujejo Madžari v bečkereškem okraju za Protičeve radikale, do-čim subotički podpirajo nemško stranko.

Razmejitev z Madžarsko. Komisija za razmejitev z Madžarsko je zopet začela delovati. Upajo, da bodo kmalu doseženi končnoveljavni rezultati.

Gladna Hercegovina in radikalna vlada. Po Dal-maciji gladuje najbolj Hercegovina, kjer je že tolikanj ljudi pomrlo radi lakote. Dolžnost vlade bi bila, da bi preskrbela te, od lakote umirajoče sirote s koruzo, a radikali delijo prehrano samo med one revne Herce-govce, ki se zavežejo, da bodo volili radikale. Torej ce-lo glad in smrt izrabljajo radikali v skrajno umazane — strankarske namene.

Preizkušnja naše kulture.

Kakor požrešni volkovi planejo na ubogo jagnje, tako so se vrgli v sedanji volilni borbi sovražniki slo-venskega ljudstva na Slovenijo. Govorilo in pisalo se je kako smo mi Slovenci izobraženi. Zares veliko se je storilo pri nas glede združništva — imamo svoje ljud-ske posejilnice, svoja dobro organizirana mladinska društva, v vsemem oziru Marijine družbe, Tretji red, misijonske družbe itd., skoro vsak zaveden Slovenec je član ne samo enega, ampak več društev. Preljubi čača Pašič et comp. pa so vrgli zdaj milijone izdajal-skega denarja med nas z namenom, da nas nahujskajo v bratomorni boj — njihov geslo je: čim več strank bo v Sloveniji, tem bolj kalna bo med njimi volilna voda oziroma zavest — in tem več uspehov bo imel nad nji-mi centralistični ribič, ki bo potegnil iz kalne vode eno ribo za drugo in se mastil z njo —

Žalibog je še dosti nepoučenih karpov, ki bodo ugriznili Pašičev trnek. Kakor hitro spustijo krogeljico v katero drugo škatljico, kakor v drugo, ki je edino slovenska, so že ujeti. Pašič jih bo potegnil v zrak in jih z velikim notranjim zadovoljstvom v Beogradu — povečerjal.

Toda čimbolj se bližajo volitve, tem slabša večer-ja se pripravlja med organiziranim slovenskim ljud-stvom centralizmu. Slovenci pravijo splošno, da so že dosti svojega mesa in kosti žrtvovali Nemcu in Italija-nu — in da bi to, kar je že prestalo, radi ohranili za blagor svojega rodu. Pametni volilci vedo prav dobro, da so se vsi izdajalci slovenskega imena vrgli z vso besnostjo ravno na Slovensko ljudsko stranko le iz te-ga namena, da podjarmijo slovensko ljudstvo nikdar sitim beograjskim pijavkam. Če hočemo zatajiti svojo kulturo in svoje ime, se pa vrzimo tje v jarek nenasi-tnih pijavk, ki jih je veliko število, in si dajmo izse-sati in izpiti od njih svojo slovensko kri. Cesar niso zmogli krvoločni in brezobzirni Nemci in Italijani v dolgih stoletjih, to bi rad izvršil Pašič v enih volitvah, da bi nas narodno uničil — pa le, če bomo mi tako ne-umni, da se bomo dali uničiti. Ali želimo svojo smrt? Ali hočemo še nadalje hlapčevati? Kdo je bil zadovol-jen z dosedanjimi neznosnimi razmerami? Kdo ne so-vraži pijavk in oderuhov, ki so nam zadnja leta vlekli krvavo kožo s telesa? Kdo ne čuti krivic glede šolstva, bolnišnic, glede občno potrebnih kulturnih zahtev? Vse je nezadovoljno, vse kriči: takih razmer ne prenesemo, tako ne more iti dalje —. Če smo res mi Slovenci iz-med jugoslovanskih narodov najbolj izobraženi, poka-žimo svojo izobrazbo s tem, da pristopimo vsi: uradni-ki, učitelji, kmetje, viničarji, delavci ob dnevu volitve na stran Slovenske ljudske stranke in volimo v držav-ni zbor moze pravice in poštenosti.

Ne izgovarjamo se — vse je zastoj! Ni res! Kap-ljica za kapljico zvotli kamen — en glas z drugim nanese veliko število in stvori veliko moč!

Preudarnost in odločnost slovenskih volilcev bo v sedanji odločilni borbi odnesla sijajno zmago nad vse-mi podkupovalci in zaničevalci slovenskih volilcev. — Vsak oče skrbi za blagor svojih otrok.

• Mi volilci smo kakor očetje, ki skrbimo za srečo svojih naslednikov. Ali nas naj naši otroci preklinja-

jo, ko smo jim spodkopali srečo? Tega nečemo nikdar in nikoli! Zato se ne bojimo nikogar, tudi belobradate-ga Pašiča ne, in zato volimo z navdušenjem kandida-te Slovenske ljudske stranke! Ne bodimo, kakor čreda neumnih ovac, ki gre v pogin, če skoči prva v prepad, temveč izženimo iz svoje sredine vse zlohotne in hu-dobne zapeljivce in stopimo odločno k tistim voditel-jem našega ljudstva, ki so si zapisali kot geslo: Živela avtonomna Slovenija.

Po svetu.

Naši Prekmurci v Ameriki. Neki mariborski gos-pod je dobil iz Čikage v Združenih državah Severne Amerike naslednje zanimivo pismo o ondotnih Prek-murcih. Pismo se glasi: Kakor Vam je znano, je v Zdu-ženih državah precej naših prekmurških Slovencev. Po naravi so to dobri ljudje, globokoverni od doma. Toda ameriške prostosti, ki je v primeri z njihovo prejšnjo madžarsko sužnostjo velika, ne morejo prebaviti, ako nimajo primerne vodstva, ki ga pa mnogim manjka. Če ne pridejo slučajno v kraj, kjer imajo Slovenci svojo župnijo in se dotični duhovnik ne zavzame zanje, se jih veliko popolnoma zgubi in pride ob vero. Mešani in civilni zakoni ter razporeke in zopetne poroke so med takimi nekaj navadnega. Se tu v Čikagi, kjer imajo vendar slovenski frančiškani dobro urejeno župnijo, imamo dokaj takih slučajev; ne sicer med onimi, ki so se naselili v obližju slovenske cerkve, pač pa med oni-mi, ki žive na periferijah mesta. Tisti, ki so okrog nas, so jako dobri, vneti za cerkev in jo radi podpirajo, še bolj ko drugi. Imajo tudi dvoje lastnih društev. Na te smo ponosni, ker so v čast župniji. Druge, tako Prek-murce kakor druge Slovence po naselbinah skušamo potem tiska obvarovati rdeče kuge, oziroma jih iztrga-ti iz socialističnega žrela. Kakor Vam je morda zna-no, izdajajo slovenski frančiškani troje listov: «Edi-nost», političen list, a ne v Vašem smislu, trikrat na te-den, «Ave Marija», nabožen list vsakih 14 dni in «Glas-nik presv. Sreca Jezusovega», nabožen list. Poleg tega izdamo še vsako leto koledar Ave Marija, ki Vam ga istočasno pošljem. Veliko dobrega se stori s tem. Ker madžarska stena med nami in Prekmurci še ni do tal podrt, imajo Prekmurci še precej nezaupanja do nas. Čutijo, da so v izrazito slovenski kulturi za nekdanjimi avstrijskimi Slovenci, kar ni čudno. Zato si vsaj misli-jo, da jih po strani gledamo in zaničujemo, kar seve-da, zlasti kar se duhovnikov tiče, nikakor ni res. Mi ne poznamo madžarskega kitajskega zidu. Ker imajo radi svoje narečje, smo jim dali ob nedeljah posebno mašo, pri kateri lahko pojejo v svojem narečju. Tudi par predstav so že imeli v svoji govorici v cerkveni dvora-ni. Da bi jim te predsodke še bolj izpodbili, smo skle-nili v letošnjem Ave Marija koledarju objaviti razprá-vo o narodni prekmurski zgodovini.

Velika laž zavezništva. Vedno bolj se razkrinkava, kako so se zavezniki med vojno goljufali ter se še se-daj goljufajo in kako se za razglašeni pogodbi skri-va vse polno tajnih dogovorov. Šef tiskovnega ura-da ameriške delegacije na verzajski mirovni konferenci Baker je izdal knjigo, kjer na podlagi uradnih listin dokazuje, kako so zavezniki, ki so bili sprejeli znane Wilsonove točke o samoodločbi narodov, v resnici bili med seboj že v čisto nasprotnem smislu domenjeni, kako bodo Evropo razdelili. Zanimivo pa je, da so se domenjevali med seboj tudi po sprejetju Wilsonovih predlogov, z njegovim hrbtom in brez ozira na nje-gove predloge. Za nas je zanimivo odkritje Bakerjevo, da so zavezniki mešetarili med seboj za pokrajine, ki so se tikale Srbije, za hrbtom Srbije, dasi je ta bila član antante. Tako se je Vesnič na mirovni konferenci pri-tožil, da se Rumunija v zadevi Banata sklicuje na tajno pogodbo, ki jo je bila sklenila z zavezniki, ne da bi Sr-bija za to vedela. To se je bilo zgodilo leta 1916. To je bilo tem grše, ker se je Srbija borila na strani zavez-nikov, ne da bi si zagotovila katerikoli teritorij, zau-pajoč, da se po vojni sklene mir na podlagi pravičnosti in samoodločbe. — Tudi sedaj se snuje vse polno golju-fivih zvez: Tako se je pripravljalo po prizadevanju fran-coskih politikov kontinentalni blok med Francijo in Italijo, ki naj bi s pomočjo Rusije in male antante Francijo od vseh strani zavaroval in podprl, Anglijo pa pritisnil. Priprave za tak blok so se komaj pričele, pa so se že izjalovile, ker se prvič Rusija ne da izrabiti in ker tudi Italija noče riskirati politike, ki bi bila proti Angliji naperjena.

Nemški državni zbor protestira proti francoski za-sedbi. Državni kancler je na seji dne 6. t. m. najpoprej opozoril na nov vpad Francozov v desno-renski okraj ter potem dejal: Dosedaj je francoska vlada doživela v Porurju v pogledu vseh gospodarskih nakan razočara-nje, v pogledu političnih kombinacij pa pogrške. Ven-dar pa nadaljuje svoje prodiranje z brutalno dosled-nostjo. Mi ugotavljamo to brutalnost z namenom opo-

zoriti celi svet na nedogledne posledice. Teh sedem tednov ni šlo mimo našega naroda brez sledu. Kulturni narod tepta Francija z nogami v mirnem času in popolnoma protizakonito, ne da bi drugi kulturni narodi ganili s prstom. Če nečemo, da bo mednarodno pravo otrokom v zasmeh, je naša dolžnost ugotoviti danes pred celim svetom, kaj počenjajo z našim narodom in kako dela Francija krivico za krivico, ki postajajo že naravnost neznosne. Tega ni mogoče popraviti z diplomatično noto, to ne trpi nobenega odlašanja. Naš ščit je čist, nam ni treba ničesar tajiti.

Razmerje med Italijo in Rusijo se je vsled fašistovske diktature in zatiranja delavstva jako ohladilo. Ko je pa Mussolini videl, da se Rusija odmika, je takoj začel iskati mogočnost zblizanja. Ruski zunanji komisar je na tozadevne poskuse odgovoril, da je tudi Rusiji mnogo lažje na prijateljskih odnosajih z Italijo in da se ne misli vmešavati v notranje italijanske zadeve. Izgleda, da se bodo zopet začela pogajanja glede trgovske pogodbe med obema državama.

O VOLILNI GONJI —

nam pieš prijatelj iz dežele:

Liberalni dohtarji in naprednjakarji vseh vrst, od vsakega učitelja do »državoohranjajočih«
prosvitljen-
cev krog ljubljanskih in beograjskih kapacitet dr. Žerjavove baže bljujejo sedanje dni ogenj in žveplo na duhovnike in »klerikalce«. Že slišijo, kako udriha (navzlic kanceliparagrafu) župnik na prižnici črez liberalce, že prisluškujejo, kako spovedniki »zlorablajo«
spovednico v politične svrhe. Bogokletno (!) je bojda pisal »Glasnik«, ki priporoča raznim volilcem, naj se odločijo za krščansko stranko. Ubogi župniki in kaplani! Vse kosti so jim že obrali in oglodali »napredni«
listi — tako, da jih menda ob volitvah ne bo več pes povohall »Tabor«
piše z debelimi črkami, da so župniki agitirali za vojno posojilo — tega pa siromak ne ve, da ljudstvo še ni pozabilo, kako so hodili učitelji od hiše do hiše ter zbirali vojno posojilo. V eni mali župniji je nadučitelj spravil skup do 300.000 K vojnega posojila, ki je po zaslugi liberalne vlade (ne duhovnikov) pri nas — zgubljeno —, dočim se bo v drugih državah vsaj deloma vrnilo. Zdaj ob volitvah se duhovnikom in »klerikalcem«
godi ravno tako, kakor ženinu in nevesti pred poroko. Vsaka suha baba jih opleta s svojim strupenim jezikom . . . , ko pa se poročita, pa pride voglarit in prežat na njuno gostijo vse, kar leze in gre. Ko je dr. Korošec preskrbel ljudstvu najlepše moke po 5 K, še ni bila nekaterim nergačem dovolj poceni. Zdaj, ko ni več dr. Korošec poleg, je pa menda on kriv, da stane nad 30 K. Če duhovnik ljudstvu odpira oči, ter mu skuša dopovedati, da je liberalna centralistična vlada kriva vse nezadovoljnosti, to seveda ne more biti demokratom vseeno — in zato kričijo: dol s farji! dol s klerikalci! »Dol«
devali in iz kože drli ste nas »ljubi«
liberalci že dosti dolgo. Tako neumen pa še kmet ni, da bi verjel vašim praznim farbarijam, in četudi bi se našel kak človek, ki je vsled osebnih razmer nevoljen nad kakim duhovnikom, še iz tega nikakor ne sledi, da bi moral voliti z demokrati in njim sorodnimi zaničevalci slovenskega imena. Leta 1914 je duhovščina pretrpela še hujše preganjanje in krivice, pa je ostala neustrašeno na braniku slovenskih pravic. — Dva župnika, blagi Vid Janžekovič in vneti govornik Muršec iz Frama sta umrla kot žrtvi narodnega prepričanja — in zdaj vstajajo novodobni naprednjaki, ki so se tedaj skrivali v raznih avstrijskih službah in uniformah, ter si ob polnih koritih natlačili svoje široke žepe s krvavo prisluženim denarjem ubogih davkoplačevalcev, proti zavedni slovenski duhovščini in hujškajo ljudstvo proti krščanski stranki Dobro, da bo kmalu tukaj dan sodbe, ki bo vsem ubijalcem slovenskih pravic zasukal vratove.

Onevne novice.

Volilni shodi kandidata Faleža v nedeljo, dne 11. t. m. Po rani službi božji pri Devici Mariji v Brezjah, popoldne ob 3. uri za Slivnico v restavraciji Anton Lobnik v Orehovi vasi. Na obeh shodih govorita kandidat Falež in dr. Leskovar iz Maribora.

Zborovanja dr. Hohnjeca v konjiškem okraju so se vršila v tem redu: v nedeljo, 4. marca po prvem cerkvenem opravilu v Zrečah, po drugem cerkvenem opravilu v Stranica, popoldne v Konjicah. Povsod je bil obisk kljub slabemu vremenu in skrajno slabim potom zelo velik, v Konjicah celo ogromen. V pondeljek predpoldne je bilo zborovanje pri Sv. Kunigundi na Pohorju, v torek predpoldne na Kehlju, na obeh krajih obisk nepričakovano velik. V torek zvečer je imel dr. Hohnjec volilni shod v Oplotnici. Ti shodi so pokazali, da naše ljudstvo zaupa samo Slovenski ljudski stranki. Njena škrinjica bo dne 18. marca polna kroglic. Druge ostanejo prazne, in predstavnikom, ki bodo sedeli za njimi, se bo kar zdehalo same praznote. Povsod se razlega klic: Živela zmaga Slovenske ljudske stranke!

Veliki župan Baltič penzioniran. »Jutro«
z ogorčenjem poroča, da je penzioniran veliki župan za ljubljansko oblast dr. Baltič, znani eksponent policajdemokracije, ki je, dokler so bili demokrati še na vladi, skoraj vsak mesec avanziral. O krivici bi se dalo govoriti samo radi tega, ker bodo morali davkoplačevalci plačevati temu človeku tako visoko penzijo. Vlada bi boljše storila, če bi ga upokojila v kakem 8. činovnem razredu, ki mu po starosti in službeni dobi pripada, ali bi ga pa v tem činu pustila še naprej v službi. Za spremembo recimo nekje v Črni gori, kjer ga ljudstvo še izza dobe avstrijske okupacije dobro pozna.

Zopet ena blamaža Napredne kmetijsko-obrtno

zveze. (Slivnica pri Mariboru). Takšno polomijo in blamažo, kakršno je doživela frakarska Napredna kmetijsko-obrtna zveza dne 4. marca pri nas, gotovo tudi »Tabor«
ne bo prišteval h kakšnemu volilnemu shodu, temveč bo raje molčal kot grob. Gospod dr. Boštjančič si bo v prihodnje dobro premislil, predno bo spet prišel Slivničanom svojo politiko razlagati, gospodin Ozim pa naj bo vesel, da mu za njegovo psovko nismo naložili hujše pokore: kaj ne, da se vama je potem obema »presneto mudilo na vlak«
? Le nikar si ne domišljajte, da ljudstvo na deželi danes farbarije vsakega škrica posluša, ampak odslej bomo ravnali z vsakim, kakor si bo zaslužil. Onemu »študiranemu kmetu«
iz Hotinje vasi pa povemo, da ljubimkanje z vsemi proti — klerikalnim strankam ni ravno častno za njega ali po domače: Ne praskaj se tam, kjer te ne srbil! Več se še pa pomenimo, kadar se zopet vidimo!

Delo socialnodemokratskih poslancev. V Mariborskem okrožju kandidira sodrug Golouh. Ta mož uredničuje socialni program in ščiti delavce na ta način, da kot mandatar sedi v Beogradu, sedaj pa po Mariboru v kavarnah. Druzega še o njem nismo slišali in drugih uspehov ne videli. In takšno lenobo naj podpirajo delavci in sploh delovni sloji?

Nekaj o predstavnikih volilnih škrinjic pri Sv. Križu nad Mariborom. Za predstavnika liberalne ali demokratske škrinjice se je ojunail Alojz Mirt, tukajšnji učitelj, volilnega komisarja vlogo bo pa igral šentkungovski učitelj Spreitz. Bomo videli, če se bodo dali naši volilci strahovati od liberalnih učiteljev. Med nami se širi splošno ogorčenje proti temu, da nam pošiljajo za komisarje liberalne učitelje in med volilci gre le en glas: od takih se ne damo komandirati! Vsi bomo volili z SLS. Ker radikalna stranka nima pri nas nobenega predstavnika, si je nekdo izmislil šalo, da bo Petnik privezal svojo suho kravo zadi k radikalni škrinji, sam pa držal Samostojno za štirivoglati krof, ker je on bojda predstavnik in vzor samostojnega kmeta. »Lapasti«
Robnik je že tudi začel svoj delokrog razširjati v naše višave. Njegovo geslo je: Proč od Samostojnežev in demokratov, ki hočejo Slovencem priboriti avtonomijo! Volite vsi klerikalce, ki že komaj čakajo, da pohitijo v Beograd lizat pete in gladit častljivo brado čača Pašiča. Mi bomo njegove zlate nauke že zapisali v svoje srce, samo tedaj bi bili radi zraven, ko bodo naši poslanci izročali svoje »udanostne«
poklone Pašiču. Mislimo, da se čača ne bo počutil preveč dobro, ko ga bodo začeli obdelovati s svojimi zahtevami po slovenski samostojnosti.

200 K in celo prehrano nudi vsakomur kandidat radikalne stranke g. Verlič. Njegovo delo je, da hodi z g. kandidatom na poučno potovanje za zadnjo volilno škrinjico, ki pa bo vkljub temu dne 18. marca prazna. Radikalna stranka umira, to so zadnji vzdihljaji njene življenja.

Žnuderlovi ukazi in določila. Tako si je izbral namestnike in predstavnike kar po svoje. Izbral si je za namestnika našega vrliga pristaša g. Jožefa Knuplež, viničarja iz Celestrine, ne da bi ga preje naprosil ali vsaj vprašal. Knuplež se pa že od daleč sramuje ljudi Žnuderlove branže ter odločno protestira proti temu nasilju.

Polom samostojnežev v Rogatcu. V nedeljo, dne 4. t. m. je bilo preklicano po rani sv. maši na trgu, da ima SKS v gostilni pri Trafeniku zunaj Rogatca v torek, dne 6. t. m. po prihodu jutranjega vlaka volilni shod. Reklo se je, da pride sam mogočni Drogenik. V torek, dne 6. marca pa ni bilo Drogenika, pač pa se je pripeljal okrogel možičelj k Trafeniku, ki je dejal, da je župan in da Drogeniku ni bilo mogoče priti, ker je zadržan. Na zborovanju je bilo v začetku 8 oseb — ko so potem prišli obrtniki iz Rogatca in možje SLS, je bilo vseh skupaj 25. Predsedstvo si je pridržal neznan tujec sam in ker je govoril on, so začeli govoriti tudi naši možje. Posebno gg. Pimpl in Kučič iz Rogatca in Ducman od Sv. Florjana sta mu začela tako natančno izpraševati vest, da jo je črez pol ure popihal v Zetale. Pogodil je ravno pravi čas. Vzkipelo je namreč med navzočimi tako hudo, da bi zletel vsak trenutek na zrak. Med žvižgi jo je pobrisal. Le tri kimavce je imel, Jožefa Mikša od Sv. Jurija, župana Perkoviča od Sv. Florjana in enega župana iz Zetalske župnije. Domov vračajoči možje so se še vedno smejali strahopetnemu zajcu, ki jo je odkuril in se pogovarjali, da tako cenegea teatra, pri katerem bi se toliko in tako srčno smejali, še ni bilo v Rogatcu.

Politični Babilon. Od Sv. Petra pod Svetimi gorami nam poročajo: Naši rdečkarji so jo zaenkrat prav pošteno polomili. Ko je dne 25. februarja republikanec dr. Novačan na shodu v Čehovcu v gostilni Goršak obljubljal poslušalcem republikanska nebesa, so mu naši socialisti obljubili brezmejno zaupanje. Odobravanja in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Ko je odhajal so mu zavedni socialdemokratje priskrbeli častno spremstvo v osebi iz norišnice došlega Postržina, ki je s čevlarsko pilo in nožem ščitil delivca republikanskega zakramenta — zaušnic — dr. Novačana. Ali, o jeji! V nedeljo, dne 4. t. m. je v isti gostilni zboroval govornik Golouhove stranke iz Maribora in tudi njegovemu govoru so »zavedni«
Čehovljani spet odprli svoje srce. To njihovo zmoto je spravil na dan naš pristaš, ki je od govornika zahteval, naj poslušalcem razloži: ali imata stranki dr. Novačana in socialdemokratska enoten program? Govornik jim je razjasnil njih zmoto in potrkati so se morale socialdemokratske duše na svoja »republikanska«
prsa. Še večji polom so doživeli isto popoldne, ko so zvedeli, da niti prvi, niti drugi govornik, katerima so ploskali, nista iz njih vrst, temveč, da »pravi«
socialistični apostol Umek iz Globokega pride zborovati k Sv. Petru prihodnjo nedeljo. Mi se njihovi

nezavednosti le smejimo in priirjujemo izvajanju njih govornika, ki je rekel, da se mu zde besede Kristove: »Cujte in molite«, bolj umestne, če bi rekel: »Cujte in mislite«. Da, da, v bodoče več misliti!

Kaj vse ne obljublja radikalni. (Dopis iz Slovenj-gradca). Poslanec Pušenjak je opozoril vlado, naj skrbi za izplačilo škode, katero so povzročile nemške tolpe leta 1919. Komaj so to zvedeli radikalci, so poslali vsem oškodovanim pisma, v katerih obljublja, da bodo izplačali odškodnino po izpolnitvi neklih formalnosti, ako stranke podpišejo pristopnico radikalne stranke. — Upamo, da bo radikalna stranka obljubo izpolnila in še pred volitvami izplačala odškodnino vsem oškodovancem v Mežiški dolini in v okr. glavarstvu Slov. Gradec. Ako se to ne zgodi, potem bomo vedeli, da radikale skušajo izkoriščati nesrečo ljudstva, da bi vlovili nekaj glasov.

S čim agitirajo Nemci in socialisti po Dravski dolini? (Poročilo iz Vuzenice). V naši okolici agitirajo Nemci in socialisti s tem, da so tudi oni za avtonomijo. To je navadna volilna farbarija, Nemci in socialisti so centralisti. Kdor hoče res doseči avtonomijo, mora na dan volitev vreči svojo kroglicjo v drugo škrinjico.

Javno vprašanje pokrajinskemu namestniku. — Iz Vuureda poročajo: Gospod pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja vprašamo, ali je on dal uradniku Milošu Stibler večtedenski dopust, da more v Dravski dolini agitirati za Samostojno kmetijsko stranko in nesramno nastopati proti drugim strankam. Slučaj Stibler je drugi slučaj v Sloveniji, da državni uradnik dobi dopust za agitacijo za Samostojno stranko. Zahtevamo odgovora od g. Hribarja.

Sentlenartski orjunci so pravi farizeji. Po eni strani se predstavljajo ljudstvu kot mirne in pohlevne ovčice, po drugi strani pa vedno blatijo brez vsega vzroka nasprotno stranko z najgršimi psovkami po časopisih, končno pa še jim žugajo s požigom in pobijanjem šip. To je dalo državnemu pravdnikstvu povod, da je uvedlo zoper nekatere od njih kazensko postopanje. Orožništvo pa ni storilo ničesar drugega, kakor svojo dolžnost, ki mu jo predpisujejo zakoni. Dosedaj še ni zrastle nobeno drevo do nebes, tako še tudi sentlenartskih orjunccev ne bo.

Nevednost Taboritov. »Tabor«
prav rad išče razne povode, da izlije svojo jezo nad katoliško Cerkvijo. Taboriti so seveda vneti za pravoslavje, zato pri vsaki priliki isto hvalijo in povzdigujejo ter se navdušujejo za njegove obrede. Kar je katoliško, ne velja pri Taboritih nič, kar je pa pravoslavno, to cenijo nad vse. Da se taki pravoslavni teologi okrog »Tabora«
kaj radi znosijo nad katoliško Cerkvijo, je samoobsebi umevno. Če jim katoliška Cerkev ne da konkretnega povoda za to, si ga sami izmislijo v svoji domišljiji in naslonijo potem napad na katoliško Cerkev na popolnoma izmišljen in iz trte izvit slučaj. Tako dela navadno dr. Kukovec in Taboriti posnemajo njegov vzgled. »Tabor«
z dne 8. marca poroča pod zaglavjem »Pravoslavni metropolit o zbliznanju katoliške in pravoslavne Cerkve«
o zanimivi razpravi, katero je imel o tem predmetu rusinski lyovški metropolit Septickij v orientalskem inštitutu v Rimu. On pravi, da ima glede zjedinenja pravoslavne in katoliške Cerkve veliko upanja v sedajnem času posebno v Rusiji. Odkrito povdarja, da katoliška Cerkev smoteno dela na ujedinenju. Priporoča katoliški Cerkvi, da naj skrbno kakor dozda spoštuje orientalske tradicije in obrede pravoslavnih, če ne nasprotujejo verskim resnicam, ker s tem se bodele obe Cerkvi najbolj zblizhali in najprej dosegli zjedinenje. Tako govori grof Septickij, odlični lyovski rusinski nadškof ali metropolit, o važnem vprašanju zjedinenja katoliške in pravoslavne Cerkve. In ta odličen zagovornik in pospeševatelj cerkvenega zjedinenja vzhodne in rimske Cerkve je katoliški metropolit, katoliški rusinski nadškof v Lvovu. »Tabor«
pa ga je napravil za pravoslavnega! Ali iz nevednosti ali iz hudobije?! Pri »Taboru«
je pač oboje mogoče, ker pri Taboritih vlada obenem v glavi večkrat nepredorna tema, v srcu pa strastna hudobija.

Originalen način demonstracije. Po severni Dalmaciji se trudi policajdemokrat bivši minister dr. Krstelj, kako bi spravil skupaj mandat, a doživlja pri tem neuspeh za neuspehom. Narod noče ničesar slišati o policajdemokratskem ministru in o centralizmu. Ko je dr. Krstelj pri obletovanju dalmatinskih sel prišel z avtomobilom blizu vasi Budak, je bil ves vesel, ker je že od daleč zagledal veliko množico Budačanov. Minister je mislil na prijetno izjemo, češ, da ga hočejo ljudje pozdraviti, kakor še nikjer, a glej veliko razočaranje! Ljudje so stali v dolgih vrstah desno in levo ceste, minister je dal počasi voziti, ko se pa ljudem približal, se ti na mah obrnejo in policajdemokratski minister se je vozil skozi dolg špalir samih hrbtov, besede mu pa nihče ni rekel. — Ta originalni način demonstracije je gotovo kulturnejši in uspešnejši, kot pa demonstracije demokratov, ki goloroke ljudi napadajo z bombami in revolverji pod pretvezo, da s tem služijo državi in — edinstvu.

Učitelji bodo tožili ministra prosvete. Ministrstvo prosvete je obljubilo v Beogradu otvoritev višjih pedagoških tečajev. Iz cele Srbije so se javili učitelji kot slušatelji in ko se je javil dan otvoritve, so tudi prišli. Sedaj pa že mesec dni pohajkujejo po Beogradu ter zapravljajo denar, ker se po nemarnosti ministrstva prosvete predavanja še doslej niso začela. Učitelji hočejo tožiti ministra, ki jih je zvabil v Beograd ter jim s tem nakopal velike stroške.

Kralj najemnikov. V Sarajevu je bogat židov Mojsije Z. Salom, trgovec, ki ima po svojih hišah nič manj kot 1300 najemnikov. Nekega dne si pa zmisli, napiše okrožnico, s katero poziva vse svoje najemnike na ta in ta dan v svojo pisarno. Potem je še le videl, da je

to veliko preveč za en dan, ko je velika množica oblegala njegovo hišo in ko se je po hodnikih in pisarnah trlo več sto ljudi. Škoda, da Mojzesa Saloma ni pridobila kaka stranka, ob tej priliki bi lahko imel velik politični shod.

G. Filipu Hauptmanu, nadučitelju v Svečini, je izrekel višji šolski svet priznanje in zahvalo za uspešno delovanje. Vzglede in vrlemu g. nadučitelju, ki je dolgih 39 let odgojeval našo mladino v pravem duhu za življenje ter prestal mnogo šikan od strani zagriženih nemškutarjev, ki jih je njegovo delo oviralo pri zlih naklepih, iskreno častitamo ter kličemo: Dal Bog še na mnoga leta!

Državna drva za agitacijo. Radikali so vpregli po Bosni celotni uradniški aparat, da z njim agitirajo za radikalno stranko. Uradniškemu agitacijskemu aparatu so še sedaj v zadnjem času priklopili nov politični maneuver z eraričnimi drvami. Da bi pritegnili radikali čim več revnejših slojev na svojo stran, se poslužujejo državnih drv in vsacega posameznemu agitatorju se izda po 6, 7, 8 do 10 metrov državnih drv. Radikali so se postavili po vsem na stališče, vse kar je državna last pripada tudi pravoslavni radikalni stranki.

Nekaj kriminalnega pregleda. V Jugoslaviji je 12 kaznilnic in v teh je bilo koncem pretečenega meseca 6447 kaznjencev. Od tega števila odpade na ženske 700, na moške 5247 in 500 na mladoletne obeh spolov. Hrvatski kaznilnici Mitroviča in Lepoglava sta moderna zavoda, kaznilnice po Srbiji so pa urejene po zelo starem sistemu. Pri moških odpade večina kazni na tatvino, uboj, politične delikte in posilstvo, ki je v nekaterih krajih na prvem mestu. Tako je znano, da je v Sremu mnogo ubojev in posilstev, tatvin pa prav malo, v Hrvatski so pa tatvine na prvem, posilstvo pa na zadnjem mestu. V Srbiji je največ ubojev, zelo mnogo posilstev, pa tudi tatvina ne zaostaja. — Po Srbiji se goni kaznjence na navadna dela brez pravega sistema, v prečinskih kaznilnicah se pa kaznjenci izučijo v rokodelstvu ter se po sposobnosti uporabljajo. Mitroviška kaznilnica n. pr. ima veliko in moderno tovarno pohištva.

Ubogi, gladni Dalmatinci. Iz dalmatinske Zagore prihajajo strašna poročila o lakoti. V Splitu se je osnoval poseben odbor, katerega naloga je: sestaviti natančno statistiko glede pomanjkanja in lakote v dalmatinski Zagori. Ta odbor je dosedaj dognal, da je 850 hiš v najbednejšem stanju. Našli so na cesti sedemletnega otroka, ki je prehodil po več kilometrov, proseč hrano za izstradano družino. V nesnažnih kolibah leži na segniti slami vse polno tuberkuloznih. Preko 70 odstotkov dalmatinskega prebivalstva že od Božiča sem ni okusilo koruze in se preživlja s travo in raznimi koreninami. Iz Beograda prehrane za stradujočo Dalmacijo ni, a še ta, ki pride, se uporablja v čisto strankarske namene. V Zagrebu se je začela posebna akcija, ki bo zbirala prehranjevalno pomoč za Dalmacijo in sicer v denarju in naravi.

Opozarjamo na današnji oglas oglašnega zavoda J. Zorman, Ljubljana, Gledališka ulica 2, zaloga Stenskih narčtov mesta Ljubljane, ki so izšli v okusni in priključni obliki, ter se dobe v vseh trafikah za ceno od 7 D, kakor tudi v glavni zalogi anončne in reklamne tvrdke J. Zorman v Ljubljani, vis-a-vis Narodne opere.

Rumpike-Pumpike!

REPUBLIKANSKI PROGRAM.

1. Mi smo republikanci! Živijo! Živijo!
2. Naša država se imenuje — to bo še le določil vseobči zbor srbskih, hrvatskih in slovenskih republikancev.
3. Vojaštvo proč! To je naša kardinalna zahteva. Vendar pa mora vsak jugoslovanski državljani moškega spola biti v orožju tako izurjen, da stopi lahko vsak hip v svoj puk, za obrambo mile domovine. Posebno paznost moramo obračati na «Fliegerabteilung».
4. Zandarji se odpravijo! Da pa se čuva mir in red in osebna lastnina, se nastavijo državljani proti primernemu plačilu, ki opravljajo ta posel.
5. Proč s financij! Kdor hoče kuhati žganje, mora sicer to naznaniti in plačati neko določeno svoto, vendar pa se ne sme kaznovati nikdar, ako se ga ni zalotilo pri kaznivem dejanju. Financi se nastavijo tudi v Srbiji, ako srbski republikanci v to privolijo. Privoliti pa bodo morali, ako so zato!
6. Duhovnikov več ne rabimo! Ker pa vlada prava republikanska svoboda, je dano vsakemu na prosto, ali se hoče dati krstiti pri porodu ali pa pokopati po smrti. Mohamedanci so z nami pravnovoljavni. Tu živim Kitajcem in Japoncem je zagotovljeno isto.
7. Kdor dela, naj dobi plačilo! Vsi stanovi so potrebni, tudi duhovniki, učitelji in uradniki, če hočejo biti. Delavci, posli in viničarji ne smejo delati čez šest ur na dan. Od 12. do 3. ure popoldne je prosto. Najmanjše plačilo je 50 K na uro. Plača jih gospodar. Kje vzame denar, je njegova stvar.
8. V vsaki vasi mora biti šola! Stari zakoni pa določajo, da morajo naši ubogi otroci hoditi po uro daleč in še več v šolo. Kaj trpi uboga deca. Prispevki za vzdrževanje šole, učitelja, duhovnika in cerkve ne zadenejo več občine kot take, ampak samo posameznike. S tem se stroški silno zmanjšajo za naše trpeče ljudstvo. Mi smo mi!
9. Davkov ne bomo več plačevali! Ako pa bo treba kakih prispevkov za dobrobit države, Slovenije ali občine, bomo določili, koliko mora prispevati vsak državljani. Republikanska disciplina zahteva, da se temu pozivu odzove vsak, ker bo sicer strogo kaznovan po postavi.
10. Vsaka občina je avtonomna in vlada potom svojega prosto izvoljenega župana. Avtonomna je tudi cela Slovenija, Hrvatska in Srbija, ker to zahteva svoboda, ako ne bomo drugače sklenili.

11. Ako je kdo zaradi umora, uboja, goljufije, tatvine ali druge take malenkosti pred sodnika pripeljan, mora biti zaslišan v teku 24 ur; ako pa krivde ne priznava, takoj izpuščen.

12. Fašenski čas se naj podaljša za šest tednov! Naš narod grozno trpi pod klerikalnim postnim zakonom.

13. Doseči moramo, da bodo naše kokoši okrog velike noči začele nositi rudeča jajca. Kaj barva stane! Proč z draginjo!

Živijo Radič! Živijo dr. Novačan!

Iz Savinjske doline.

Iz Gornjega grada. Za tukaj neznanе zasluge odlikovani upokojeni nadučitelj g. Kocbek je kot tak seveda tudi smatral za primerno, da kandidira kot kandidat stranke JDS oziroma njene novorojene hčerke Napredne kmetjsko-obrtne zveze in sicer za celi gornjegrajski okraj. «Jutro» dopisnik imenuje to kandidaturu za «zelo srečno». Pametni Gornjegraščani pa pravijo, da je ista bolj — smešna, kakor pa srečna, ravnotako, kakor njegovo odlikovanje. Ta, tako srečni kandidat je tedaj začel zasledovati svojo srečo, oziroma volilce. Vprašal je na cesti volilca, ki pa je slučajno naš pristaš, če mu bo dal svoj glas. Ta pa, ki je vedel, kam pes taco moli, mu porogljivo odvrne, kakšne vrste glas, kaj misli ali mogoče «ali» «nakar jo je gospod kandidat tiho odkuril. Da bode gospod Kocbek imel vsaj nekaj opore, kako stoji z njegovo srečo, mu damo za danes nekaj informacij, prihodnjič pa seveda še nadaljne informacije. Tedaj: v fari sv. Frančiška bo dobil cela dva glasa, že ve katera, pa drugi glas še ni siguren, ker zna romati v malho SKS. V gornjegrajski fari pa ga bode volila le maloštevilna «Tafelrunde» v gostilni na Škarpi, v prvi vrsti njegov prvi svetovalec, okrajni sodnik, ki se kar ne more ločiti od Kocbeka in Škarpe. Med ljudstvom kroži radi tega govorica, da on popoldne namesto na sodnji, kar na Škarpi uraduje. Sicer se bomo pa s skrivnostmi Škarpe in z lastnostmi raznih svetovalcev v bodoče bolj natančno bavili, da bodo ljudje videli, kako srečen kandidat je Kocbek in kako srečne svetovalce ima okrog sebe. G. Kocbeku bi le svetovali, naj pusti upe in nade, da bi potom svoje srečne kandidature prišel v Beograd, lepo na miru, naj se drži raje planin, Korošice in Okrešlja, kjer ima vsaj že raznovrstne «vidne uspehe». Pa brez zamere in prihodnjič še kaj več!

Iz Gornjegograda. Na kandidatni listi SKS se blesti tudi ime Anton Kolenc, kmetovalec v Gornjemgradu in sicer kot namestnik. Do sedaj smo videli v osebi g. Kolenca moža poštenjaka, smo sicer vedeli, da je samostojnej, ali nismo si mogli misliti, da bode kedaj prodajal slovensko samostojnost v skledo centralizma. Ta mož je dejal, da vse, kar piše «Kmetijski list», je sama resnica, vsi drugi listi pa lažejo. Iz tega se tedaj vidi, da mož ne bere nobenega drugega lista, sicer ima pa naročen tudi «Domoljub», toda temu ne verjame, ker je klerikalen. Mož sicer zmerja čez draginjo, velike davke itd., ne pomisli pa, da je vse draginje ter velikih davkov kriva ravno največ Samostojna, ker je pod vsemi naredbami in davki podpisan tudi samostojni mesar Pucelj. Povemo vam tudi, da v Belgradu v parlamentu ne politikujejo mnogo o lesni kupčiji ter o novih žagah, o čem vi najrajši govorite, ampak tam se delajo zakoni ter se bode v bodoče glasovalo o avtonomiji Slovenije, o čemur pa vi nimate preveč pojma, kakor tudi vaša stranka ne. Belgrada pa na državne stroške ne bodeta videla kot poslanca ne Kocbek, a še manj pa vi!

Ptuj — Ormož.

Shod narodnih socialcev, ki so ga priredili preteklo nedeljo v Narodnem domu, je bil srednje obiskan. Govoril je govornik iz Maribora, ki je hvalil svojo stranko in oba narodno-socialna poslanca. Predsedoval je g. Mikuletič, ki so ga kmetijski fantje v Zlatoličju napodili, da se je moral skrivati. Nazadnje je povzel besedo še srezki kandidat Znunderl, ki je pravil, da je SLS stranka tolovajev, ker so ga v Slovenskih gorah naši fantje napodili, pa tudi dekleta so pomagala ubogega Znunderla poditi. Zato ima pred janjkami strah. Cela stvar je bila dolga klobasarija brez vsakega pravega jedra. Znunderlovih žnudi še viničarji ne pobirajo, pa tudi ptujski uradniški proletarci jih ne bodo.

Demokratsko geslo «Vsi za enega» tudi v Ptuj ne vleče več.

Tudi v Ptuj je nekaj «višjih» uradnikov pristopilo narodno radikalni stranki. Demokrati so osamljeni in z demokratskim programom ne morejo prodreti.

Kdor je avtonomist (v srcu pa je to vsak pošten Slovenec), bo tudi v Ptuj volil SLS, ki ima edina izmed vseh strank avtonomističen program res dosledno izveden.

Znunderlu se je tudi v Dornavi pri Ptuj shod ponesrečil.

Pevsko društvo «Tomislav» iz Varaždina bo priredilo v nedeljo zvečer v Društvenem domu slavnostni koncert.

Prememba posesti. G. trgovec Havelka je kupil od gđe. Horvath hišo, v kateri ima mehanik Prosnik svojo delavnico. Trgovec Nedog pa je kupil šegulovo hišo, v kateri je mlarna Remic.

Demokratske intrige iz Ptuj v Zlatoličah. Koncem minulega tedna je posetil gostilničarja Solarja v Zlatoličah znani ptujski demokrat, odvetnik dr. Tone Gosak. Ta mogočni ptujski gospod je prišel povedat, tako govorijo ljudje, da bodo volitve pri Solarju in ne

pri Fureku, dasi je okrajno glavarstvo že izdalo odlok, da se tokrat vršijo volitve pri gostilničarju Jožetu Fureku, ki je v resnici nepristranski človek in se ne vmešava v politiko, med tem, ko se to o Solarju ne more reči nikdar in nikakor ne. Solar je podpisan od Štefeta Dobnika, od Gosaka in morda še od par drugih. Morda pride kedaj še do spoznanja. Furek pa je miren človek in se sploh ne vtika v politiko, zato je prav gotovo njegova hiša primernejša za volitve, nego Solarjeva, kjer bi bili volilci izpostavljeni raznim neprimernim opazkam. Da je temu res tako, kaže jasno dejstvo, da pravijo nekateri volilci, da sploh ne bodo šli volit, če bo volitev pri Solarju. Sicer pa smo lahko zagotovljeni, da okr. glavarstvo kot nepristranska višja oblast ne bo, kar meni nič, tebi nič dr. Gosaku na ljubo preključilo svojega prvotnega odloka, saj ni vzroka za to. G. dr. Gosaku pa svetujemo, naj sedi raje doma in ne hoti ljudi vznemirjati po nepotrebnem, ker sicer mu bomo drugokrat povedali malo več o tem mogočnem ptujskem gospodu! Zdravó!

Vojska dveh slovenskih republik se je pričela v Ormožu in Središču. Da ni postala preveč krvava, se je vršila v senci kraljevih bajonetov. Nadaljuje se vojska med Novačanci in Radičevci po baloških krajih ptujskega in ormoškega okraja in v Posavju. Očividno so sedaj Radičevci v uspešni ofenzivi in prilično bodo poželi ves sad Novačanovega dela. Naše zaupnike nujno opozarjamo, naj pojasnjujejo kvarnost in nepopravljivost škoda, če se bomo Slovenci cepili. Republike ne bo napravil ne Radič ne Novačan, pač pa bosta pripomogla, da Slovenija nasproti beograjskemu pokvarjenemu in nezmožnemu centralizmu ne bo imela potrebne enotnosti in moči.

Iz Maribora.

Politiki svetovnega slovesa. «Tabor» prinaša Reismanovo prazno slamo, mlateno na policajdemokratski polomiji v Radvanju. Dr. Reisman ugotavlja, da nam manjka pravih izšolanih politikov in sicer takšnih, ki se drugod naravnost leta in leta učijo v političnih šolah, kjer jim predavajo posebno o raznih težavnih problemih državne vede, n. pr. o narodnem gospodarstvu, finančni vedi, posebno davčnih sistemih raznih držav, o mednarodnem pravu, mednarodnih pogodbah, ustavi raznih držav, o zgodovini, posebno političnem razvoju, o parlamentarizmu, o zakonodaji, kapitalizmu, socializmu, delavskem in agrarnem vprašanju itd. itd. — Slamorezec dolgo tarna, da so to silno težki problemi, končno se pa le usmili ter vrže rešilno sidro, ki naj krene našo politiko na pravo pot ter nam da prave, izšolane politike. To sidro naj bi bila «napredna kmečko-obrtne zveza» in sedaj čaka Radvanje in cela slovenska javnost, da ji slamorezec še razjasni, kje so se izšolali kandidati Petovar, Gumzej, Malgaj, oba Cvetka itd., da ne govorimo o dr. Kukovcu, ki je dal po «Taboru» razglasiti, da je že samo njegovo ime program.

Pismo dr. Reismanu iz Radvanja. «Kako ste postali smešni vi dr. Avguštin. Vaše «zborovanje» pri Pšundru, o katerem toliko pišete po «Taboru» in «Jutru», je obsegalo samo 20 oseb in še od teh je bilo več kot polovica pristašev SLS. Nadučitelj Knaflič je otvoril shod in za predsednika je «izvolil» ne domačina, ampak pisarja pri Puklavcu v Mariboru, nekega Joško Glaserja. Noben Radvančan se noče umazati z orjunsko-demokratsko mažo, katero sta vidva z Knafličem prodajala. Da ste vi orjunec dr. Reisman tak duševni revček, si nismo predstavljali. G. dr. Rosina vas ni zamanj krstil za «slamorezca». In strašno korajžni ste! Ko vam je naš Potočnik šel levite, ste trepetali kakor šiba na vodi in izgledali, kakor da bi bili brez krvi. Klobasarili ste o svoji Orjuni, o «Straži», o našem Žebotu, a svojo demokratsko stranko ste zatajili. Naši so vam vest prav pošteno izprašali in dasiravno ste tako silno študiran gospod in «kulturni delavec», vendar so vam ugovori priprostiti mož zaprli sapo. Mi Radvančani pa smo imeli enkrat poceni zabavo. Po shodu pa ste jo odkurili, da se je kar kresalo za vami. Pa le še pridite k nam, g. dr. Avguštin! Posebno dne 18. marca pridite štet glasove, ki jih bo dobil dr. Kukovec. Joj, se boste tedaj kisló držali! Da ste nam zdravil — Klerikalni Radvančani.»

Orjuna v Mariboru je dobila v torek zvečer pri svoji seji obisk policije. Bilo je pozvanih na policijski komisariat par voditeljev. Skušali bomo izvedeti in potem javnosti sporočiti, o čem so se gospodje orjunci s svetnikom Kerševanom «porazgovorili». Menda niso nadaljevali tudi svojega posvetovanja od pondeljka o načrtu, kako bodo napadli tudi uredništvo «Straže». — Torej na svidenje! — «Ljudska Straža».

Med poročilom o polomiji radikalnega shoda in prejšnjo konstatacijo, da so radikali v Mariboru odtrgali demokratom 50 odstot. pristašev, skušajo «Jutranje Novosti» od srede najti neko nesoglasje. Mož, ki to piše, gotovo ne ve, koliko so znašali demokratski glasovi ob zadnjih državnozborskih volitvah v Mariboru in koliko je od njih 50 odstot., katere mi radi prepuščamo radikalcem. Demokratov je bilo 490 — 50 odstotkov od teh je 245 in s tem številom je radikalni shod v Mariboru še vedno lahko huda polomija. Torej ni nesoglasja.

Maribor ostane rdeč, kliče zadnja «Volksstimme». Seveda ostane, v kolikor ne bodo glasovali delavci in delovni sloji za Slov. ljudsko stranko. Prepričani smo namreč, da bo «rdečih» prav malo, saj gre Grečar med demokratske burže, cela vrsta voditeljev med radikale, razočarani pošteni delavci pa k «ta črnim», ker so se prepričali, da so tukaj še najpoštenejši voditelji in pristaši. Res, žalostno je gledati, kako so denarja, časti in moči željni socialdemokratski voditelji za-

pustili in izdali svoje ljudi. V Mariboru ne bo mnogo »rdečega«.

Volilni shod SLS na Teznu pri Mariboru se je obnesel v sredo, dne 8. marca v dvorani g. Kličeka mirno in vsi zborovalci so odobraval program naše stranke. Shodu je predsedoval g. stavbenik Sonnenwald. Govorila sta poslanec Žebot in urednik Golec o programu SLS in o nasprotnikih. K besedi se je še oglasil železničar Lajh in Štelcer, pekovski mojster Kovačič ter posestnik Podlipnik. Vsi so govorili navduševalno za našo stranko. Vedno bolj jasno se vidi, da SLS prodira močno posebno v kraje, kjer prevladujejo delavski sloji. Vrli železničarji gredo po veliki večini z nami. Naši zaupniki so sklenili, da bodo prirejali še prihodnji teden na Teznu volilne sestanke. Tudi v naši vasi velja za nas samo ena škrinjica in to je škrinjica dr. Korošca, ki je druga.

V Kannici se je vršil snoči 8. marca v prostorih gostilne pri kmetski posojilnici izvanredno dobro obiskan volilni shod SLS. Volilcev je bilo toliko iz vseh občin, da so prostori bili veliko premajhni. Zborovanje je vodil g. Franjo Rudl. Govoril je med obćim odobravanjem o programu SLS in o položaju naš kandidat Franjo Žebot. Za njim sta še govorila gg. župan Urbas iz Slemenja in Božiček. Z oduševljenim veseljem so zborovalci pozdravili izvajanja govornikov o gospodarski in upravni ločitvi Slovenije od Beograda. Ves narod je na strani SLS, ki zahteva slovensko samostojnost. Navzoči so bili župani domače župnije: gg. Vogrinec, Bračko, Hauptman ter Tepeh od Sv. Križa in Urbas iz Slemenja. Navzoči socijalni demokratje so se obnašali pošteno in so po večini odobraval naš program. Tudi pri nas bodo ljudje po ogromni večini glasovali za dr. A. Koroščevo kandidatno listo. Kroglice bomo metali v drugo škrinjico!

Naši mladinci pokažimo, da znamo upoštevati njeno navdušenje za dobro stvar. Priliko za to imamo v nedeljo, dne 11. t. m., ko priredi srednješolska Marijina kongregacija ob pol 6. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma dr. Krekovo igro »Obćinski tepček« združeno z lepimi pevskimi točkami. Dr. Krekova igra je izredno lepa in zadene res pravo ljudsko naravo, kakor je sploh znal to dr. Krek. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Nihče naj ne izostane, kdor hoče videti nekaj lepega.

Opozarjamo na današnje predavanje Slovenske krščansko-socialne zveze v Lekarniški ulici št. 6. Predmet: Narodnostno vprašanje v luči krščanstva. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Pokrajinsko okorožje Jugoslovanske strokovne zveze v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 11. t. m., točno ob 4. uri popoldne v Lekarniški dvorani z obćajnim dnevnim redom. Člani in članice, udeležite se občnega zbora polnoštevilno, da pregledamo in premostrimo delo v preteklosti ter napravimo načrt dela za bodočnost. Udeležba vsakega člana in članice nujno potrebna.

Posestnik pri »Treh ribnikih« je zelo ošaben mož. S strankami ravna kakor kakšen paša z rajo. Krajša ji pravice, ki so jih imeli skozi vsa leta pod prejšnjim lastnikom in se vede surovo. Seveda je mož tud eden izmed tistih, ki so prileteli po vojni k nam z ameriškimi dolarji. Prosimo stanovanjski urad in javnost, da pošlene in delavne ljudi zaščititi pred takšnimi gospodil!

Mariborska glavna carinarnica javlja, da se bode dne 13. t. m. vršila v njenih kpladiščih javna prodaja razne robe.

Novi tarif za izvoščake. Dne 23. m. m. je stopil za Maribor in za voznje v bližno okolico v veljavo novi maksimalni cenik za izvoščake. Ta cenik mora biti v notranjosti vsakega voza.

Odsek amaterfotografav S.P.D. v Mariboru priredi odslej redno izlete, ki bodo objavljeni za celi mesec vnaprej v izloži trgovin gg. Ig. Baloh, Grajski trg in Franjo Majer, Glavni trg. Smoter teh izletov je spoznavanje naše bližnje in oddaljene okolice in dobava slik za skioptična predavanja. Amateri, prijateljice in prijatelji lepe narave ste k obćini udeležbi vabljeni. Pri izletih se bode fotografirala po ena skupina udeležencev. Odbor.

Lepljenje lepakov in letakov. Policijski komisariat razglša: Ker je ravno pred volitvami zelo razširjena razvada, nalepljenja lepakov na raznih krajih in stojimo tik pred volitvami v narodno skupščino, opozarja policijski komisariat na določila § 23 tisk. zakona, glasom katerega je nalepljenje lepakov dovoljeno le na krajih, ki so oblastveno nalaš v ta namen določeni. Nedopustno je vsako tako lepljenje na raznih javnih, kakor tudi privatnih poslopih in napravah ter vsako onesnaženje zidov z napisi. V vsakem konkretnem slučaju se bode strogo postopalo po predpisih tisk. zakona. Ker se z raznimi agitatoričnimi napisi in nalepljenjem lepakov ne le hudo poškodujejo razna poslopja, temveč se s takim početjem tudi kvari lepo zunanje lice mesta, dobijo vsi tukajšnji organi stroga navodila, da postopajo z vso strogostjo in brezobzirno proti kršiteljem zakona. Naprošajo se tudi vsi lastniki poslopij, da sodelujejo pri izsleditvi storilcev. Vodja policijskega komisarijata, policijski nadsvetnik: Kerševan I. r.

H. G. WELLS:

Zgodba o nevidnem človeku.

Nagovoriti koga za pomoč, tega nisem mogel. Sam sem si jo mogel poiskati. Pa kje? Tudi za nevidnega človeka so bila vrata londonskih hiš zaprta. — In vendar sem moral nekam pod streho pred snegom in mrazom.

Sijajna misel mi je prišla. Dobro poznate veliko skladišče »Omnium.« Vse se tam dobi: jesti, obleka, perilo, oljate slike, — vse česar si želite. Tja sem pohitel.

Vrata so bila zaprta. Sam si jih nisem smel odpreti, vzbudil bi bil pozornost. Ko sem še čakal, je pridrdral voz, človek v uniformi je izstopil. Na glavi je nosil čepico z napisom »Omnium.« Smuknil sem za njim.

V sprednjih prostorih so prodajali trake, rokavice, nogavice in drugo slično robo. Tu ni bilo ničesar zame. Šel sem po stopnicah navzgor in prišel v samotno skladišče postelj in posteljin. Prostor je bil razsvetljen in prijetno pregret. Zlezel sem na visok kup odej in pernic in si udobno postlal. Tu sem sklenil da ostanem, dokler ne zaprejo in ne odidejo prodajalci. Nato pa si bom, tako sem delal načrte, poiskal kaj toplega za jesti in primerno obleko. Kajti če sem se oblekel, si nataknil rokavice in klobuk in si kakorkoli maskiral nevidno lice, sem bil seveda spet viden. In vse to sem upal da najdem v skladišču. Tudi denarja sem potreboval, ki ga gotovo ne bo manjkalo po blagajnah. Ko bom na tak način skril in našel svojo nevidnost, sem si dejal, pa pojdem po knjige, si najmem stanovanje in od tam uresničim načrte, ki sem upal da jih dosežem z nevidnostjo.

Nisem še ležal mnogo črez eno uro, ko so zaprli prodajalno. Sluge in služkinje so se usuli po hodnikih z žagovino in metlami, posnažili, pometli in pobrisali in odšli. Spet je minila ura in sam sem bil v tihih, razsežnih prostorih.

Zlezel sem izpod odej in šel najprvo v prostore, kjer so bile nogavice in rokavice. Tema je bila in dolgo je trajalo, da sem našel užigalice. Poiskal sem si primerno nogavico, volneno ovratno ruto in nato v sosednem prostoru hlače, suknjo, površnik in mehek, črn klobuk s širokimi kraji. Čutil sem se spet človeka in začel sem misliti na jesti.

V prvem nadstropju je bila majhna restavracija — take veletgovine imajo tudi vsakovrstna krepčila pri-

Lepa, črna, velika se
»Leder-Sofa« sofa se
Maribor, Koroška c. 19/1, vrata 4.

Proda se: vinograd z
viničarijo, stis-
kalničo, hlevi, sadunosnikom, goz-
dom, travniki in pritlikinami, sku-
paj 18 oralov; gozd s 4 orali;
posestvo obstoječe iz iz sado-
nosnika in polja, 10 oralov. —
Upravništvo »Straže«. 1—3 104

V najem sedaposestvo okoli
10 oralov, občina
Ptujška gora. Njiva, travnik, sado-
nosnik, (se pridela do 0 polov-
njakov vina), lep kostanjev gozd
(2 orala). Več pove lastnik Ma-
tija Polič, Koroščeva ul. 20, Ma-
ribor. 1.0

Modra galica 98/99%

2 krat rafiniran,

»Fl. ristellac«

bencin, s tro

Petrolej, šarino in brez

trošrine, vsakovrstna strojna

raf. olja ponuja po najnižjih

cenah

Mahorko, Maribor

d. z o. z. Slovenska ul. 8

telef. 153.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA št. 6, reg. z. z n. zav.

obreštuje od 1. novembra 1922 naprej navadne vloge po

5%

Vloge na trimesečno odpoved po 5 1/2%. Stalnejše in večje vloge
pa od 6 do 6 1/2%.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno ma-
nufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje!

**KOROŠKA
CESTA 19**

MARIBOR

interurb.

telefon št. 157

Dragotin

ROGLIČ

O najboljši

čevlji

pravljena za svoje obiskovalce. — V kotličku sem našel še nekaj kave. Prižgal sem plin in si jo segrel. Vobče mi ni bilo slabo. Našel sem tudi čokolado in v sladkorju kuhano sadje in privoščil sem si ga več nego je mogel prenesti moj želodec. Tudi steklenica vina mi je prišla pod roke. Izpil sem ga nekaj čaš. Blizu tam je bil oddelek za igrače. Izbral sem si srednje velik papirnat nos, ki se mi ni slabo podajal. Potreboval sem še očala. Pa »Omnium« ni imel optičnega oddelka. Nič ne de, sem dejal, to si kupim pozneje. Poiskal sem si toplo ležišče med pernicami in se udobno nastanil za vso noč.

V prijetnih mislih sem zaspal. Upal sem, da se bom izmuznil neopažen iz skladišča. Obraz si bom zavil v belo ruto, kakor da bi me boleli zobje. Kupil si bom očala, skril svojo nevidnost in vse bo šlo dobro.

(Dalje prihodnjic)

PALMA

Kaučuk potpetnike
in potplate

Kupujem po ugodnih cenah 1—5 107

kostanjeva drva

ponudbe z navedbe z navedbo množine vagonov in
cene franko vagon na lesno tvrdko:

Ernest Marinc, Celje Kapucinska ul.3

KLOBUKE

ČEVLJE

10—15 65

PERILO

samozaveznice, dežne plašče, dežnike, torbice za trg, na-
hrbtrtnike i. t. d. v veliki izbiri nud. najc. n. je

JAKOB LAH, MARIBOR, GLAVNI TRG 2.

Prodaja.

Vsled sklepa občnega zbora »Kmetijske zadruge v Račjem« z dne 3. t. m. se prodaja glavno poslopje (skladišče) ležeče ob železnici z nakladno rampo.

Enonadstropno poslopje, katero je v dobrem stanu je primerno za vsak tovarniški obrat.

Pismene ponudbe je vložiti do 17. t. m. na naslov »Kmet. zadruga Račje«.

Podrobna pojasnila daje iz prijaznosti podnačelnik F. PIŠEK, p. Slivnica pri Mariboru.

Moška kaznilnica v Mariboru

obvešča s tem, da prevzame zopet vsako količino preje za tkalnico.

Prevzame in oddaja se:

Maribor, Šolska ul. 5
dvorišče na levo.

Tam se izdaja tudi izgotovljeno blago.

Stenski načrt Ljubljane

je izšel v zalogi

1—5 109

Stenskih reklamnih načrtov trgovsko prometnih središč in kopališč kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dobiva se po vseh trafikah, za ceno od Din. 7, po pošti Din. 8, kakor tudi v glavni zalogi:

Oglasni zavod

J. ZORMAN-ovo anončno in reklamno podjetje
LJUBLJANA, GLEDALIŠKA ULICA ŠTEV. 2.